

Arartekoaren 2024R-3429-23 Ebazpena, 2024ko martxoaren 13koa. Honen bidez, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari gomendatzen zaio berrikus ditzala "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka inskribatzeko eskabideetan atzera egin zutela adierazi zuten ebazpenak.

Aurrekariak

1. Arartekoak tramiterako onartu zuen herritar baten kexa bat, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emateko egindako eskaerak atzera egindakotzat jotzeko hartutako erabakiarekin ados ez zegoelako.

Idazkian, kexagileak azaldu zuen 2023ko otsailaren 15ean egin zuela lehen aldiz etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa inskribatzeko eskaera. Aldi berean, Lanbideko bulegora joan zen, eta diru-sarrerak bermatzeko errenta (aurrerantzean, DSBE) eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria (aurrerantzean, EPO) aitortzeko izapideak egin zituen.

2023ko maiatzaren 4an, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek zuzentzeko errekerimendu bat bidali zuen, eta bertan berariaz hauxe eskatu zuen: *"Banaketa edo dibortzioaren epai judizial irmoaren fotokopia eta hitzarmen erregulatzailea edo dagokion izatezko bikoteen erregistroa izen-ematearen deuseztapen-ebazpena."* Hamar egun balioduneko epea eman zion agiri horiek aurkezteko.

Errekerimendu horri erantzunez, 2023ko maiatzaren 16an, kexagileak Arabako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordearen 2023ko apirilaren 25eko ebazpen bat aurkeztu zuen, hasi nahi zuen adostasunik gabeko dibortzio-prozedurarako doako laguntza juridikoa aitortzen ziona. Ondorioz, kexaren sustatzaileak argudiatu zuen abokatu-laguntza esleitzeko eta ikustaldia finkatzeko izapideak egiten ari zela.

Hala eta guztiz ere, 2023ko maiatzaren 17an, Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek honako hau ebatzi zuen: *"Aipatutako erregistroan izena emateko eskaera artxibatzea, eskatutako dokumentu falta ez zuzentzeagatik."*

2. Geroago, 2023ko maiatzaren 22an, kexagileak bigarren inskripzio-eskaera bat egin zuen. Kasu horretan, gainera, adingabe bat sartu zuen bizikidetzta-unitateko kide gisa.

Ezkontza-egoera egiaztatzeko, Arabako Doako Laguntza Juridikoaren Batzordearen 2023ko apirilaren 25eko ebazpena aurkeztu zuen berriro.

Bien bitartean, 2023ko maiatzaren 24an, Lanbideko Prestazioen eta Gizarteratzearen zuzendariak entzunaldi-izapide bat igorri zuen, eta honako hau jakinarazi zuen: *"Etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria kobratu ahal izateko, Etxebideren aldeko ebazpena aurkeztu beharko duzu Lanbiden."*

Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak ez zuenez inolako erabakirik hartu egindako inskripzio-eskaerari dagokionez, 2023ko ekainaren 27an Lanbideko Prestazio eta Gizarteratze zuzendariak erabaki zuen kexaren sustatzaileari EPOa aitortzea ukatzea. Ebazpenean jaso zen arrazoia, hain zuzen ere, etxebizitza babestuen eskatzaile gisa izena eman ez izana izan zen.

Aldi berean, 2023ko uztailaren 10ean, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek beste errekerimendu bat bidali zuen, eta, bertan, banantze- edo dibortzio-epai irmoaren fotokopia eskatu zuen berriro.

Eskaera horri erantzunez, kexagileak, 2023ko uztailaren 13an, Administrazioaren esku zegoen dokumentazioa aurkeztu zuen berriro, eta berriro esan zuen dibortzio-izapide judizialean zegoela. Alde horretatik, gehitu zuen ez zitzaizela inolara ere egotzi laguntza letratua berandu esleitzea eta ikustaldia egiteko eguna finkatzea.

Hala eta guztiz ere, 2023ko uztailaren 27an, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek erabaki zuen berriro ere atzera egin zuela kexaren sustatzaileak formalizatutako eskaera.

3. Emandako ebazpenarekin ados ez zegoenez, eta haren etxebizitza-premia behar bezala egiaztatuta zegoela iritzita, gora jotzeko errekurtsua jarri zion kexagileak Etxebizitzako sailburuordeari 2023ko uztailaren 31n.

Bere idazkian, kexaren sustatzaileak azpimarratu zuen bere ezkontza-egoera frogatzeko beharrezko izapide guztiak egiten ari zela, eta ezin egotz dakizkiokeen arrazoiengatik epaiketa atzeratu izanak bakarrik galarazten ziola etxebizitza babestuen eskatzaile gisa bakarka inskribatzea. Azaldutakoari dagokionez, behin-behineko inskripzioa onartzeko iradoki zuen, epai judizial irmoa aurkeztu arte.

Hala ere, kexagileak erakunde honen aurrean idatziz adierazi zuen erreklamazioa 2023ko azaroaren 8an aurkeztu zuenean Etxebizitzako sailburuordeak ez zuela inolako erantzunik eman.

4. Azaldutako egitateak ikusita, 2023ko azaroaren 20an, Arartekoak lankidetzaka eskaera igorri zuen Eusko Jaurlaritzaren Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailera.

Bere idazkian, Arartekoak kexaren sustatzaileak deskribatutako egoeraren berri eman zuen, eta txosten bat bidaltzeko eskatu zuen, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek epai judizial irmo bat aurkezteko eskatzeko arrazoi zehatzak azaltzeko, kexaren sustatzailearen bizitza independentea eta ezkontza-lotura desegiteko ageriko borondatea berresteko beste froga-elementu batzuk onartu gabe.

Halaber, Arartekoak 2023ko uztailaren 31n jarritako gora jotzeko errekurtsoren tramitazio egoerari buruzko informazioa eskatu zuen.

Era berean, Arartekoak etxebizitzaren arloko arau zehatz bat ezagutzeko interesa adierazi zuen. Arau horrek interesdunei eskatzen die ebazpen judizial irmo bat aurkezteko, ezkontza-desegitearen berri emateko, babes publikoko etxebizitzaren eskatzaile gisa benetan inskribatu ahal izateko.

Azkenik, Arartekoak gogoeta batzuk helarazi zizkion sailburuari. Horiek ez errepikatzearren, geroago azalduko dira.

5. 2023ko abenduaren 1ean, kexaren sustatzailea erakunde horren bulegoetan agertu zen, eta 2023ko azaroaren 30eko erabakia entregatu zuen; horren bidez, Etxebizitzako sailburuordeak jarritako gora jotzeko errekurtsoa ezestea ebatzi zuen.

Hona hemen erabilitako arrazoa:

“...revisada la documentación del expediente y las alegaciones, y documentación aportada con el recurso, el recurrente no puede inscribirse en el Registro de Solicitantes de Vivienda a título individual mientras no esté judicialmente divorciado o separado. Por lo que procede desestimar el recurso.”

6. Azkenik, egindako informazio-eskaerari erantzunez, 2023ko abenduaren 5ean erakunde honetako erregistroan sartu zen Eusko Jaurlaritzaren Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio sailburuaren kabinete-zuzendariaren erantzuna, eta Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkaritzak egindako txostena erantsi zitzaion.

Laburbilduz, bidalitako txostenak berretsi egin zuen Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek banakako inskripzioa ez onartzeko hartutako erabakia, harik eta kexaren sustatzaileak banantze- edo dibortzio-epai irmoa izan arte.

Nolanahi ere, ez zuen adierazpenik egin etxebizitzaren arloko arau-aginduari buruz, horrek berariaz eskatzen baitu, erreklamazio honetan azalduko kasuetarako, “Etxebide” Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emateko epai judizial irmo bat aurkeztea.

7. Horrenbestez, beharrezko egitateak eta zuzenbide-elementuak daude, eta horregatik honako gogoeta hauek egiten dira

Gogoetak

1. Euskal Autonomia Erkidegoan babes publikoko etxebizitza bat legez okupatzeko, nahitaezkoa da etxebizitza babestua eskatzen dutenen erregistro batean izena ematea.

Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak zuzenean edo zeharka kudeatzen dituen titulartasun publikoko edo antzeko etxebizitzaren kasuan, etxebizitza horiek eskuratzeko baldintza izango da aldez aurretik "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena ematea.

Erregulazio zehatzari dagokionez, Etxebizitzari buruzko ekainaren 18ko 3/2015 Legearen 13. artikulua ezartzen du erregistro ofizial bat sortuko dela, aurretiko administrazio-erregistroa ordezkatzeko edo, hala badagokio, hari jarraipena emateko. Erregistro horren helburua izango da etxebizitza babestuen eskatzaileak ezagutzea; halaber, babes publikoko etxebizitzaren esleipena kudeatzeko eta kontrolatzeko tresna izango da.

Bien bitartean, Etxebizitzari buruzko legearen arauko garapenik ezean, "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroa izango da, zeina Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio sailburuaren 2012ko urriaren 15eko Aginduan (etxebizitza-eskatzaileen erregistroari eta babes ofizialeko etxebizitzak nahiz araubide autonomikoko zuzkidura-bizitokiak esleitzeko prozedurei buruzkoan) (aurrerantzean, 2012ko urriaren 15eko Agindua) jasotzen diren eskakizunen arabera eratu baita, etxebizitza babestuen eskatzaileak kudeatu eta kontrolatzeko erregistroa, bat etorrira dagokion Etxebizitza lurralde-ordezkaritari esleitutako ahalekin¹.

Testuinguru horretan, 2012ko urriaren 15eko Aginduaren 4. artikulua arabera, erregistroari esleitutako eginkizunen artean daude udalerrri bakoitzean "*benetako eskaera ezagutzeko balio duten datuak eskaintzea*" eta informazio hori Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari ematea, "*babes ofizialeko etxebizitzaren arloko jardueren kontrol eta jarraipen egokia egiteko*".

2. Etxebide Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena eman ahal izateko, egia da zenbait baldintza eta betebeharrak bete behar direla. Hala, 2012ko urriaren 15eko Aginduaren I. izenburuko II. kapituluak berariaz, ezartzen ditu aipaturiko erregistroa sartzeko baldintza orokorrak eta eskaera orok izan behar duen eduki zehatza.

Ebazpen honetan interesatzen zaigunari dagokionez, etxebizitza bat legez okupatzeko eskubide subjektiboari buruzko urriaren 10eko 147/2023 Dekretuak aldatu berri duen 2012ko urriaren 15eko Aginduaren 8.1 artikulua honako hau ezartzen du:

"Pertsona fisikoak edo bizikidetzaren unitateak erosketa- edo alokairu-araubideko etxebizitzaren eskatzaile gisa inskribatu ahal izango dira Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroan, betiere indarreko araudiak etxebizitza

¹ **Lehendakaria.** Urtarrilaren 19ko 11/2021 Dekretua. Horren bidez ezartzen da Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailaren egitura organikoa eta funtzionala. 17.1.r) artikulua. Eskuragarri hemen: 2021eko urtarrilaren 29ko EHAA, 21. zk..

horiek eskuratzeko ezarritako baldintzak betetzen badituzte eskaeraren egunean, alokairurako aurreikusitako gutxieneko diru-sarrerak izan ezik”.

Horretarako, interesdunak agindu horren 12. artikuluan jasotako baldintzetan formalizatu beharko du eskabidea.

Gainera, kontuan izan behar da, 11. artikulua arabera, pertsona edo bizikidetzaren bakoitzeko eskabide bakarra onartuko dela, eta titular guztiek sinatu beharko dutela.

3. Puntu zehatz horretan, Arartekoak uste du, espediente honetako dokumentazioan egiazta daitekeenez, kexagilea eta haren bikotekide ohia ez daudela bizikidetzaren bakoitzeko berean. Izan ere, lege oraindik senar-emazteak izan arren, aspalditik ari dira banantzeko izapideak egiten, eta bakoitza bere aldetik bizi da.

Azaldutakoari dagokionez, aipatzekoa da Etxebizitzari buruzko legeak 3.ee) artikuluan zehazten duela nola ulertu behar den bizikidetzaren bakoitzeko. Zehazki, bizikidetzaren bakoitzeko definitu du:

“Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko abenduaren 23ko 18/2008 Legearen 9. artikuluan adierazitako moduan definitzen da.”

Horri dagokionez, Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko abenduaren 23ko 18/2008 Legearen 9. artikuluan jasotzen zenez, bizikidetzaren bakoitzeko hartuko dira, besteak beste, pertsona hauek:

*“Etxebizitza edo bizitoki batean bakarrik bizi direnak; sailkapen horretatik kanpo geratuko dira, bakarrik bizi arren, ezkontzaren edo antzeko harreman iraunkor baten bidez beste bati lotuta daudenak, **non eta ez dabilzan banantzeko edo dibortziatzeko izapideak egiten edo non eta ez den erregelamendu bidez zehaztuko den bestelako salbuespeneko egoerarik gertatzen.”***

Testuinguru horretan bertan, Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko Legearen 26. artikulua ezarri du bizikidetzaren bakoitzeko independente bat ere osatzen dutela egoitza berean bizi diren pertsonekin izan daitezkeen loturak gorabehera, honako hauek hasi dituztenek:

“Banantzeko edo dibortziatzeko izapideak hasi izana edo izateko bikote edo elkarteen erregistroko inskripzioa ezereztea eskatu izana”.

Azken batean, ezkontza-lotura desegiteko izapideak hasi izanak ahalmena ematen dio izateko hausturaren ondorioz sortutako bizikidetzaren bakoitzeko DSBerako eskubide subjektiboaren aitortzea modu independentean izapidetzen hasteko.

4. Bada, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek bi aldiz ebatzi du kexaren sustatzailearen alta-eskaerak etxebizitza babestuen eskatzaileen erregistroan

artxibatzea, kexaren sustatzaileak auzi judizialean emandako banantze- edo dibortzio-epai irmoaren fotokopia aurkeztu behar zuela iritzita.

Hala ere, erabaki hori oinarritzeko orduan, igorritako txostenak hauxe baino ez du adierazi: babes publikoko etxebizitzaren araubide juridikoari eta etxebizitzaren eta lurzorua inguruko finantza-neurriei buruzko martxoaren 4ko 39/2008 Dekretuaren 15. artikulua (aurrerantz, 39/2008 Dekretua) honako hau ezartzen duela: *“Matrimonio bidez elkartuta edo Elkarketa Zibilen Erregistroan inskribatuta dauden pertsonak babes ofizialeko etxebizitza eskuratzekotan, titulartasunak partekatua izan beharko du.”*

5. Izatezko bikote banandu batek edo ardurapean adingabeak dituen dibortzio-izapideetan dagoen bikote batek Etxebide Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka izena emateko dituen zailtasunak antzeman ditu Arartekoak.

Zehazki, Arartekoak Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak erabilitako irizpideari buruzko iritzia emateko aukera izan du, interesdunak Etxebide Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan inskribatzeko *sine qua non* baldintza gisa epai judicial irmoa ematea eskatzen duenean, [2020S-228-18](#)², [2020S-2095-19](#)³ eta [2020S-344-20](#)⁴ ebazpenetan.

Hain zuzen ere, zenbait erreklamazio izapidetzeari esker, Arartekoak egiaztatu ahal izan du bikote-harremana hausteko erabakiaren eta hori gauzatu arteko epea igaro dela, eta tarte horretan Sailak ezin duela banakako inskripzioa egin, alde batera utzita hauste hori modu frogagarrian frogatuko lukeen dokumentazioa aurkeztu duela.

Adibide gisa, Arartekoak egiaztatu du aipatutako Sailak ez duela baliozkotzat jotzen bikotekide ohiarena ez den beste errentamendu-kontratu bat entregatzea, beste bizileku batean erroldatuta dagoela egiaztatzea edo, kasu honetan bezala, ezkontza-lotura desagiteko izapide judicialak hasi direla egiaztatzea.

Halaber, Arartekoak egiaztatu du sail honek ere ez dituela onartzen egoitza judizialean ezkontza eraginkorki desegin arte gerta daitezkeen luzamenduak.

² **Arartekoa.** Arartekoaren 2020S-228-18 EBAZPENA, 2020ko ekainaren 3koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari iradokitzen zaio baja bat berrikusteko “Etxebide” Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan.

³ **Arartekoa.** Arartekoaren 2020S-2095-19 EBAZPENA, 2020ko ekainaren 12koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari gomendatzen zaio berrikus dezala “Etxebide” Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banakako izen-ematea ukatzeko ebazpen bat.

⁴ **Arartekoa.** Arartekoaren 2020S-344-20 Ebazpena, 2020ko urriaren 27koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari iradokitzen dio Etxebide Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emateko eskaera indibidual bat ukatzeko ebazpena berrikusteko.

6. Arartekoaren iritziz, Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak aipatzen duen 39/2008 Dekretuaren 15. artikulua babes publikoko etxebizitza bat eskuratzeko eta esleitzeko araubidearen barruan dago. Eta, zehazkiago, aipatutako arauak ezkontzaren bidez elkartutako edo izatezko bikote gisa inskribatutako pertsonak sartzeari egiten dio erreferentzia, babes publikoko etxebizitzak eskuratzeko kontratuen titulartasunari dagokionez.

Hori dela eta, arartekoak uste du arau horren hitzez hitzeko interpretazio teleologiko eta sistematikoak berekin dakarrela haren aplikazioa babes publikoko etxebizitzak eskuratzeko araubidera bakarrik mugatzea eta ez "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emateko eskatutako betekizunetara.

Are gehiago, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak badaki etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa izena emateak ez dakarrela automatikoki babes publikoko etxebizitza bat esleitzea. Aitzitik, praktikak erakusten du erregistroko antzinatasuna erabakigarria dela etxebizitza bat behin betiko eskuratzeko.

Ondorioz, Arartekoaren ustez, etxebizitza babestuen eskatzaileen erregistroak herritarren benetako etxebizitza-premiekin bat ez datorren errealitate desberdina erakusten du. Izan ere, erregistro horrek ez lituzke aintzat hartuko etxebizitza-premia egiaztatzen duten egoerak, kasu honetan bezala, baina interesdunak ezin du alta eman epai irmoa lortu arte edo gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak egoitza judizialean finkatu arte.

7. Horrelako egoerak saiheste aldera, Arartekoak uste du Sailak aldi baterako banakako inskripzioen egoera iragankorrak erraztu beharko lituzkeela ezkontza-hausturen ondoren, lotura desagiteko jarduketak hasi izana behar bezala justifikatzen den kasuetan eta gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak ezartzeko epaiak edo ebazpenak behin betiko lortu arte. Horrela, erregistroak kolektibo horren etxebizitza beharrian jakinen egiazko emaitza erakutsiko luke.

Egoera hori geroz eta gehiago gertatzen da eta Sailak ezarritako eskakizunak, hau da, banantzearen edo dibortzioaren epai irmoa nahitaez aurkeztea erregistroan banakako inskripzioa lortzeko, ez die erantzuten, Arartekoaren ustez, pertsona horien etxebizitza babestuaren benetako premiei eta eskaerei.

Orain arte argudiatutakoarekin bat etorritik, Arartekoak gogorarazi nahi du, Konstituzioaren 9.2 artikulua honako hau jasotzen duela: *"Botere publikoei dagokie inguruabar zehatzak sustatzea, gizabanakoaren eta berak osatzen dituen taldeen askatasuna eta berdintasuna benetakoak eta eragingarriak izan daitezen"*.

Horregatik guztiagatik, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak arauz antolatu beharko lituzke aldi baterako bizi-inguruabar horiek, etxebizitza-premia egiaztatzen duten pertsonak banaka inskribatu ahal izatea

bermatzeko, epai judizial irmo bat aurkeztea erregistroan sartzeko modu bakarra izan gabe.

8. Azken batean, Arartekoaren ustez, ezkontza-lotura iraungitzeko agertutako eta egiaztatutako borondatearekin bat datorren interpretazio bat eginez gero, interesdunak hasierako inskripzioa egin ahal izango luke, epai irmoa eman edo hitzarmen arautzailea judizialki berretsi ondoren.

Horrela, adibidez, interesdunak sinatutako zinpeko aitorten soil bat edo antzeko beste dokumentu mota bat aurkeztea, ezkontza-lotura azkentzeko izapide judizialak hasi direla egiaztatzea, beste etxebizitza batean errentamendu-kontratu bat aurkeztea edo higiezin bereizietan erroldatzea *iusuris tantum* presuntzioa litzateke, eta horrek aukera emango luke "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka inskribatzeko, alde batera utzi gabe banantzeari, dibortzioari edo gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak ezartzeko ebazpenari buruzko epaia arrazoizko denboran emateko konpromisoa.

Distantziak alde batera utzita, eta indarkeria matxistaren eremu bereziki sentikorrean, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2006ko urriaren 4ko Aginduak, genero-indarkeriaren biktima diren emakumeentzako etxebizitzaren arloko ekintza positiboko neurriei buruzkoak, modu egokian erabaki zuen nolabaiteko laxotasuna ezartzea etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa banaka izena emateko bizikidetzaren egiaztapenean.

Zehazki, agindu horren 7.2 artikulua honako hau jasotzen du kasu zehatz horietarako: "*Dagokion Epaitegian banantze- edo dibortzio-eskaera egin dela frogatzea nahikoa izango da*". edo ezkondu edo izatezko bikoterik izan ez duten kasuetarako, nahikoa izango da honako hau: "*bizikidetzaren amaitu dela frogatzeko erroldatze-txartela aurkeztu beharko dute, ekintza positiboko neurriaren onuradun izateko eskaeraren datareki.*",

9. Azkenik, Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek bere bi ebazpenetan erabilitako arrazoiketari dagokionez, berriro esan behar da bi ebazpenetan hauxe baino ez zuela adierazi: "*aipatutako erregistroan izena emateko eskaera artxibatzea, eskatutako dokumentu falta ez zuzentzeagatik*". Hala ere, ez zuen zehaztu, ez bidalitako errekerimenduetan ez ebazpenetan, "*Banaketa edo dibortzioaren epai judizial irmoaren fotokopia eta hitzarmen erregulatzailea edo dagokion izatezko bikoteen erregistroa izen-ematearen deuseztapen-ebazpena.*"

Zoritxarrez, aipatutako informazioa ere ez zaio eman Arartekoari, nahiz eta 2023ko azaroaren 20ko lankidetzaren eskaeran eskatu.

Hori dela eta, erakunde honek gogorarazten du administrazioak eskubideak mugatzen dituzten ebazpenak arrazoitzeko betebeharra duela, egitateak eta zuzenbideko oinarriak labur-labur aipatuz, urriaren 1eko 39/2015 Legearen (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzkoak) 35.

artikuluarekin bat etorri. Betebehar horren ordainetan herritarrak bere eskubideak eta legezko interesak behar bezala defendatzeko eskubidea du.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egiten dugu, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak —erakunde hau sortu eta arautzekoak— 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

GOMENDIOA

Azaldutakoaren arabera, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak berrius ditzala kexagilea "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka inskribatzeko eskabideetan atzera egitea eta artxibatzea deklaratu zuten ebazpenak.

Ondorioz, kexaren sustatzaileak gainerako baldintzak betetzen baditu, Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek adieraz dezala 2023ko otsailaren 15ean formalizatutako eskabideari alta eman zaiola eta haren antzintasuna aitortu.

Nolanahi ere, Arartekoak beharrezkotzat hartzen du Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak arauz antolatu behar dituela bikote-izaera hautsi ondoren banakako inskripzioak. Horretarako, ez da beharrezkoa izango bikotea desegiteko erabaki judizial irmoa edo gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak aurkeztea, betiere interesdunak behar bezala egiaztatzen badu dagozkion izapideak hasi dituela.